

دیه از دیدگاه بزه‌دیده شناسی حمایتی و

عدالت ترمیمی

www.ketab.ir

ابراهیم اسمعیلی اتوی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع

اسمعیلی اتوی، ابراهیم، ۱۳۷۱-
دیه از دیدگاه بزه‌دیده شناسی حمایتی و عدالت
ترمیمی/ابراهیم اسمعیلی اتوی.
تهران: انتشارات حانون، ۱۴۰۰.
۱۳۳ص.
978-622-300-014-0
فیبا
دیات -- ایران
Blood money (Islamic law) -- Iran
عدالت ترمیمی -- ایران
Restorative justice -- Iran
دیات -- مطالعات تطبیقی
Blood money (Islamic law) -- Comparative studies
قربانیان جرم و جنایت -- حمایت
Victims of crimes -- Protection
قربانیان جرم و جنایت -- ایران -- حمایت
Victims of crimes -- Protection-- Iran
قربانیان جرم و جنایت -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
Victims of crimes -- Legal status, laws, etc. -- Iran
۲۷۱.۰
۳۲۵/۵۵-۷۷۳
۱۶۷۵۷۶۲ :
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

دیه از دیدگاه بزه‌دیده شناسی حمایتی و عدالت ترمیمی

ناشر: انتشارات حانون
نویسنده: ابراهیم اسمعیلی اتوی
صحافی: حانون
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۰۰-۰۱۴-۰
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۵۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
اهمیت و ضرورت موضوع	۱۴
فصل اول	۱۷
مفهوم دیه و انطباق دیه	۱۷
مفهوم دیه	۱۹
تعریف لغوی	۱۹
واژه های مترادف	۱۹
انطباق دیه با ارش و حکومت	۲۱
انطباق دیه با قواعد مسئولیت مدنی	۲۲
دیدگاه قانون و شرع به دیه	۲۳
تعریف قانونی دیه	۲۳
دیدگاه فقهای اسلامی	۲۴
پیشینه تاریخی دیه	۲۶
دیه در آغاز عصر یکجانشینی	۲۶
دیه در بین النهرین باستان	۲۷
قانون نامه اورنمو	۲۸
قانون نامه اشنونا و لیپیت-ایشتر	۲۸
قانون نامه حمورابی	۲۹

۲۹	دیه در میان هیتیهها
۳۰	دیه در قبایل آنگلو ساکسون
۳۱	دیه در نظام حقوقی ایران
۳۲	تطبیق دیه با مجازات مالی و مسئولیت مدنی
۳۲	دیه و مجازات مالی
۳۲	مجازات مالی در حقوق اسلام
۳۴	انواع مجازات مالی
۳۶	ویژگیهای مجازات مالی
۳۷	نسبت میان دیه و کیفر مالی
۳۹	دیه و مسئولیت مدنی
۴۰	مسئولیت مدنی یا ضمان
۴۰	انواع ضمان
۴۱	دیه و ضمان قهری

فصل دوم..... ۴۷

۴۷	حفاظت از بزه دیده در مقررات مربوط به دیه
۴۹	حق بزه‌دیده بر آگاهی حق بزه دیدگی او توسط جامعه
۴۹	سابقه ی تاریخی آگاه سازی بزه دیده از حقوق خود
۵۲	آگاه سازی حق بزه دیدگی در اسناد بین الملل
۵۳	آگاه سازی حق بزه دیدگی در مقررات مربوط به دیه
۵۶	حقوق بزه دیده بر معاضدت و حفاظت
۵۷	اهداف حق بزه دیده بر معاضدت و حفاظت
۵۹	معاضدت با بزه دیده در قواعد راجع به دیه
۶۰	حفاظت کیفری از بزه دیدگان آسیب پذیر
۶۲	حق بزه دیده بر اصلاح و جبران خسارت
۶۲	جبران آسیب وارده به بزه دیده
۶۳	ترمیم مادی خسارت
۶۴	ترمیم صدمات و جبران خسارات در مقررات دیه

مقدمه

نهاد دیه قدمتی به قامت تاریخ دارد. مطالعات تاریخی بیانگر این موضوع است که هرکجای جهان تمدنی شکل گرفته، نهاد دیه در نظام حقوق آن جایگاه ویژه ای داشته است.

پس از انقلاب اسلامی و تصریح قانون اساسی به تطابق قوانین با شرع مقدس اسلام نهاد دیه که از دیرباز در فقه جایگاهی داشت به قوانین عرفی وارد شد و باب مهمی را در قانون مجازات اسلامی به خود اختصاص داده است. در نظام حقوقی ایران نهاد دیه به عنوان یکی از نهادهای مهم در زمینه ی حمایت از حقوق بزه دیدگان تمامیت جسمانی و روانی آحاد مردم می باشد اهمیت ویژه ای دارد.

اما آنچه مورد مذاقه است بررسی نهاد کهن دیه با اندیشه های جدیدی همچون آموزه های عدالت ترمیمی که نتیجه یکی از تحولات به وجود آمده در نگرش به عدالت کیفری است و دیگری بزه دیده شناسی حمایتی است، مقایسه می شود آیا وجه اشتراک

و افتراقی میان دیه با آموزه های عدالت ترمیمی و بزه دیده شناسی محقق است؟ آیا ظرفیت های لازم برای تطبیق آن ها وجود دارد؟ مقررات دیه و آموزه های بزه دیده شناسی حمایتی هر دو در صدد حمایت از بزه دیده گان هستند و در تکمیل و اصلاح مقررات دیه می توان از آموزه های بزه دیده شناسی استفاده شود، تا با درک صحیح از ماهیت این نهاد و مبانی و اهدافی که بر آن استوار است و وجوه مشترک این نهاد با قواعد حاکم بر عدالت ترمیمی و همچنین سازگاری این نهاد با آموزه های بزه دیده شناسی بحث می شود.

البته گفتنی است، آموزه های عدالت ترمیمی و بزه دیده شناسی همانند همه تجربیات نوپای بشری، مسیر کمال خود را طی می کنند و در عین حال دارای نقاط ضعف و چالش در فرا روی تکامل اند و همچنین این دو مورد در تطبیق با نهاد دیه دارای ظرفیت های لازم می باشد، مع الوصف در این مسیر موانع و چالش هایی نیز وجود دارد.

اهمیت و ضرورت موضوع

در مورد دیه و سیستم عدالت ترمیمی و بزه دیده شناسی حمایتی به صورت مجزا کتب، مقالات و پایان نامه های متعددی به نگارش در آمده است که در ذیل به برخی از آنها اشاره کرده ایم:

۱. نفوذ آموزه های بزه دیده شناسی در بخش کلیات قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ -
 یاراحمدی، مسعود - مجله مطالعات پیشگیری از جرم - بهار ۱۳۹۲ - سال نهم - شماره ۳۰
 علمی - ترویجی

۲. بررسی جلوه های عدالت ترمیمی در حقوق شکلی - نویسنده قبادی بیگوند - بهاره -

مجله مطالعات حقوق-بهار ۱۳۹۸-شماره ۳۱

۳. بررسی ماهیت حقوق دیه-نویسنده کوهی اصفهانی-کاظم-مجله الهیات و حقوق-

بهار ۱۳۸۵-شماره ۱۹

۴. کتاب بزه دیده شناسی حمایتی-مهرداد رایجیان اصلی-انتشارات دادگستر-

۵. کتاب بزه دیده و بزه دیده شناسی اثر ژرژ لویز-ژینا فیلیزولا ترجمه روح اله

کردعلیوند - احمد محمدیان-انتشارات مجد-۱۳۸۸

۶. کتاب عدالت ترمیمی دکتر عباس شیری-انتشارات میزان-۱۳۹۸

www.ketab.ir